

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSDIREKTIV (EU) 2016/2102

av 26. oktober 2016

om tilgjengeligheten av offentlige organers nettsteder og mobilapplikasjoner

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 114 nr. 1,

under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité⁽¹⁾,

etter samråd med Regionkomiteen,

etter den ordinære regelverksprosedyren⁽²⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

- 1) Utviklingen mot et digitalt samfunn gir brukerne nye muligheter for tilgang til informasjon og tjenester. Tilbydere av informasjon og tjenester, for eksempel offentlige organer, er i økende grad avhengige av internett for å produsere, samle inn og tilby et bredt spekter av informasjon og tjenester via nettet som er vesentlige for allmennheten.
- 2) Innenfor rammen av dette direktiv bør tilgjengelighet forstås som prinsipper og teknikker som skal følges ved utforming, bygging, vedlikehold og oppdatering av nettsteder og mobilapplikasjoner for å gjøre dem mer tilgjengelige for brukerne, særlig personer med nedsatt funksjonsevne.
- 3) Det raskt voksende markedet for å gjøre digitale produkter og tjenester mer tilgjengelige omfatter en rekke markedsdeltakere, for eksempel de som utvikler nettsteder eller programvareverktøyer for å opprette, administrere og teste nettsider eller mobilapplikasjoner, de som utvikler brukeragenter, som nettlesere og tilhørende kompenserende teknologier, de som utfører sertifiseringstjenester, og de som tilbyr opplæring.
- 4) Som understreket i Kommisjonens melding av 19. mai 2010 med tittelen «A Digital Agenda for Europe» bør offentlige myndigheter bidra til å fremme markedene for innhold på internett. Offentlige myndigheter kan stimulere innholdsmarkeder ved å gjøre informasjon fra offentlig sektor tilgjengelig på vilkår som sikrer åpenhet, effektivitet og likebehandling. Dette er en viktig kilde til mulig vekst i nyskapende nettbaserte tjenester.

⁽¹⁾ EUT C 271 av 19.9.2013, s. 116.

⁽²⁾ Europaparlamentets holdning av 26. februar 2014 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og Rådets holdning ved første behandling av 18. juli 2016 (ennå ikke offentliggjort i EUT). Europaparlamentets holdning av 25. oktober 2016 (ennå ikke offentliggjort i EUT).

- 5) Flere medlemsstater har truffet tiltak som bygger på internasjonalt etablerte retningslinjer for utforming av tilgjengelige nettsteder, men disse tiltakene er ofte knyttet til ulike versjoner av eller samsvarsnivåer i disse retningslinjene, eller de har innført tekniske forskjeller med hensyn til tilgjengelige nettsteder på nasjonalt plan.
- 6) Leverandører av tilgjengelige nettsteder, mobilapplikasjoner og tilhørende programvare og teknologier omfatter mange små og mellomstore bedrifter. Slike leverandører, og særlig små og mellomstore bedrifter, avskrekkes fra å drive forretningsvirksomhet utenfor sine egne nasjonale markeder. På grunn av forskjellene mellom medlemsstatene i spesifikasjonene for og bestemmelsene om tilgjengelighet begrenses leverandørenes konkurransevne og vekst av tilleggskostnadene de ville pådra seg ved utvikling og markedsføring av tilgjengelighetsrelaterte produkter og tjenester for nettinnhold på tvers av landegrensene.
- 7) På grunn av begrenset konkurranse opplever kjøpere av nettsteder, mobilapplikasjoner og beslektede produkter og tjenester høye priser på tjenesteyting eller avhengighet av en enkelt leverandør. Leverandører foretrekker ofte varianter av opphavsrettslig beskyttede «standarder», noe som begrenser senere muligheter for samvirkingsevne mellom brukeragenter og tilgang til innholdet på nettsteder og i mobilapplikasjoner i hele Unionen. Fragmentering av nasjonale regler reduserer de potensielle fordelene ved å utveksle erfaringer med nasjonale og internasjonale fagfeller for å tilpasse seg den samfunnsmessige og teknologiske utviklingen.
- 8) Innenfor en harmonisert ramme bør industrien for utforming og utvikling av nettsteder og mobilapplikasjoner møte færre hindringer for å drive virksomhet i det indre marked, samtidig som kostnadene bør reduseres for offentlige organer og andre som kjøper inn produkter og tjenester knyttet til tilgjengeligheten av nettsteder og mobilapplikasjoner.
- 9) Dette direktiv har som mål å sikre at offentlige organers nettsteder og mobilapplikasjoner gjøres mer tilgjengelige, på grunnlag av felles tilgjengelighetskrav. En tilnærming av nasjonale tiltak på unionsplan på grunnlag av avtalte tilgjengelighetskrav for offentlige organers nettsteder og mobilapplikasjoner er nødvendig for å motvirke fragmenteringen av det indre marked. Dette vil redusere usikkerheten for utviklere og fremme samvirkingsevne. Bruk av teknologinøytrale tilgjengelighetskrav vil ikke hindre og kan til og med fremme innovasjon.
- 10) En tilnærming av nasjonale tiltak bør også gjøre det mulig for Unionens offentlige organer og foretak å oppnå økonomiske og sosiale fordeler ved å utvide tilbudet av tjenester på nett eller mobil til å omfatte flere borgere og kunder. Dette bør bedre mulighetene i det indre marked for produkter og tjenester knyttet til tilgjengeligheten av nettsteder og mobilapplikasjoner. Den resulterende markedsveksten bør gjøre det mulig for foretak å bidra til økonomisk vekst og nye arbeidsplasser i Unionen. En styrking av det indre marked bør gjøre det mer attraktivt å investere i Unionen. Offentlige organer vil dra nytte av billigere tilgjengelighetsrelaterte produkter og tjenester for nettinnhold.
- 11) Borgerne vil dra nytte av bedre tilgang til offentlige tjenester via nettsteder og mobilapplikasjoner og vil motta tjenester og informasjon som forenkler dagliglivet og utøvelsen av deres rettigheter i hele Unionen, særlig retten til å ferdes og oppholde seg fritt på Unionens territorium, etableringsadgangen og adgangen til å yte tjenester.
- 12) Ved å henholdsvis ratifisere og inngå De forente nasjoners konvensjon om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne, vedtatt 13. desember 2006 (heretter kalt «FN-konvensjonen»), har flertallet av medlemsstatene og Unionen forpliktet seg til å treffe egnede tiltak for å sikre personer med nedsatt funksjonsevne tilgang på lik linje med andre til blant annet informasjons- og kommunikasjonsteknologi og -systemer, til å utarbeide, offentliggjøre og kontrollere gjennomføringen av minstestandarder og retningslinjer for tilgjengeligheten av ressurser og tjenester som er åpne eller stilt til rådighet for allmennheten, og til å bedre tilgangen for personer med nedsatt funksjonsevne til nye informasjons- og kommunikasjonsteknologier og -systemer, herunder internett, samt til å avstå fra å ta del i handlinger eller praksis som er uforenlig med nevnte konvensjon, og til å sikre at offentlige myndigheter og institusjoner opptre i samsvar med den. FN-konvensjonen fastsetter også at produkter, miljøer, programmer og tjenester, i den grad det er mulig, bør være utformet slik at de kan brukes av alle, uten behov for tilpasning eller spesialutforming. Slik «universell utforming» bør ikke utelukke hjelpemidler for særskilte grupper av personer med nedsatt funksjonsevne dersom det er behov for dette. I henhold til FN-konvensjonen omfatter personer med nedsatt funksjonsevne dem som lider av en langsiktig fysisk, psykisk, intellektuell eller sansemessig funksjonshemming som sammen med andre barrierer kan hindre personene i å delta fullt ut og effektivt i samfunnet på lik linje med andre.
- 13) Kommisjonsmeldingen av 15. november 2010 med tittelen «European Disability Strategy 2010-2020: A Renewed Commitment to a Barrier-Free Europe» bygger på FN-konvensjonen og har som mål å fjerne barrierer som hindrer personer med nedsatt funksjonsevne i å delta i samfunnet på lik linje med andre. Den fastsetter tiltak som skal treffes innenfor flere prioriterte områder, herunder tilgjengelighet av informasjons- og kommunikasjonsteknologi og -systemer, og målet er å sikre personer med nedsatt

funksjonsevne tilgang til varer, tjenester (herunder offentlige tjenester) og hjelpemidler.

- 14) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1303/2013⁽³⁾ og (EU) nr. 1304/2013⁽⁴⁾ inneholder bestemmelser om tilgjengeligheten av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT). De omhandler imidlertid ikke de særlige forholdene i forbindelse med tilgjengeligheten av nettsteder eller mobilapplikasjoner.
- 15) Horisont 2020, rammeprogrammet for forskning og innovasjon som ble opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1291/2013⁽⁵⁾, støtter forskning på og utvikling av teknologiske løsninger på problemer med tilgjengelighet.
- 16) I sin melding av 15. desember 2010 med tittelen «The European eGovernment Action Plan 2011-2015 — Harnessing ICT to promote smart, sustainable & innovative Government» oppfordret Kommissjonen til utvikling av elektroniske offentlige tjenester som sikrer inkludering og tilgjengelighet. Dette omfatter tiltak for å redusere kløften i bruk av IKT og fremme bruken av IKT for å unngå ekskludering, noe som vil sikre at alle brukere kan dra størst mulig fordel av mulighetene som tilbys. I sin melding av 19. april 2016 med tittelen «EU eGovernment Action Plan 2016-2020 — Accelerating the digital transformation of government» understreket Kommissjonen viktigheten av inkludering og tilgjengelighet.
- 17) I den digitale dagsorden for Europa ga Kommissjonen uttrykk for at full tilgjengelighet bør være på plass for nettsteder i offentlig sektor innen 2015, noe som gjenspeiler ministererklæringen fra Riga av 11. juni 2006.
- 18) I den digitale dagsorden for Europa la Kommissjonen vekt på at det er nødvendig med samordnede tiltak for å sikre at nytt elektronisk innhold er fullt tilgjengelig for personer med nedsatt funksjonsevne, for å gi europeiske borgere bedre livskvalitet gjennom for eksempel enklere tilgang til offentlige tjenester og kulturinnhold. Den oppfordret også til å fremme programmerklæringen om digital tilgang for personer med nedsatt funksjonsevne.
- 19) Innholdet på nettsteder og i mobilapplikasjoner omfatter både tekstlig og ikke-tekstlig informasjon, nedlastbare dokumenter og skjemaer og toveisinteraksjon, som utfylling av digitale skjemaer og gjennomføring av autentiserings-, identifiserings- og betalingsprosesser.
- 20) Tilgjengelighetskravene fastsatt i dette direktiv bør ikke få anvendelse på innhold som finnes utelukkende på mobilt utstyr, eller på brukeragenter for mobile enheter som er utviklet for lukkede brukergrupper eller for en bestemt bruk innenfor visse miljøer, og som ikke er tilgjengelige for eller brukes av store deler av allmennheten.
- 21) Dette direktiv gjelder med forbehold for europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/24/EU⁽⁶⁾, særlig artikkel 42, og europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/25/EU⁽⁷⁾, særlig artikkel 60, som krever at for alle innkjøp som er beregnet på å skulle brukes av fysiske personer, uansett om det er privatpersoner eller personale hos offentlige oppdragsgivere, skal de tekniske spesifikasjonene, unntatt i behørig begrunnede tilfeller, utarbeides slik at det tas hensyn til tilgjengelighetskriterier for personer med nedsatt funksjonsevne eller til universell utforming.
- 22) På grunn av mangelen på automatiserte eller effektive og lett gjennomførbare metoder for å gjøre visse typer offentliggjort innhold tilgjengelig, og for å begrense virkeområdet for dette direktiv til innholdet på nettsteder og i mobilapplikasjoner som faktisk kontrolleres av offentlige organer, fastsetter dette direktiv at enkelte typer innhold på nettsteder eller i mobilapplikasjoner skal unntas midlertidig eller permanent fra direktivets virkeområde. Disse unntakene bør vurderes på nytt ved gjennomgåelsen av dette direktiv i lys av framtidige teknologiske framskritt.

⁽³⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1303/2013 av 17. desember 2013 om fastsettelse av felles bestemmelser om Det europeiske fond for regionutvikling, Det europeiske sosialfond, Utevningsfondet, Det europeiske fond for utvikling av landområdene og Det europeiske hav- og fiskerifond, og om fastsettelse av alminnelige bestemmelser om Det europeiske fond for regionutvikling, Det europeiske sosialfond, Utevningsfondet og Det europeiske hav- og fiskerifond samt om oppheving av rådsforordning (EF) nr. 1083/2006 (EUT L 347 av 20.12.2013, s. 320).

⁽⁴⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1304/2013 av 17. desember 2013 om Det europeiske sosialfond og om oppheving av rådsforordning (EF) nr. 1081/2006 (EUT L 347 av 20.12.2013, s. 470).

⁽⁵⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1291/2013 av 11. desember 2013 om opprettelse av Horisont 2020 – rammeprogrammet for forskning og innovasjon (2014–2020) og om oppheving av beslutning nr. 1982/2006/EF (EUT L 347 av 20.12.2013, s. 104).

⁽⁶⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/24/EU av 26. februar 2014 om offentlige innkjøp og om oppheving av direktiv 2004/18/EF (EUT L 94 av 28.3.2014, s. 65).

⁽⁷⁾ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/25/EU av 26. februar 2014 om innkjøp foretatt av enheter som driver virksomhet innenfor vann- og energiforsyning, transport og posttjenester, og om oppheving av direktiv 2004/17/EF (EUT L 94 av 28.3.2014, s. 243).

- 23) Retten for personer med nedsatt funksjonsevne og eldre til å delta og bli integrert i det sosiale liv og i kulturlivet i Unionen er uløselig knyttet til tilgjengelige audiovisuelle medietjenester. Denne retten kan imidlertid bedre utvikles innenfor rammen av Unionens sektorspesifikke regelverk eller regelverk med fokus på tilgjengelighet, som også gjelder for private fjernsynsselskaper, for å sikre rettferdige konkurransevilkår uten å berøre den samfunnsmessig viktige rollen som audiovisuelle medietjenester spiller. Dette direktiv bør derfor ikke få anvendelse på nettsidene og mobilapplikasjonene til allmennkringkastere.
- 24) Ingenting i dette direktiv er ment å begrense yringsfriheten og mediernes frihet og mangfold, som er garantert i Unionen og i medlemsstatene, særlig i henhold til artikkel 11 i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter (heretter kalt «pakten»).
- 25) Visse ikke-statlige organisasjoner, som er frivillige selvstyrende organer opprettet for hovedsakelig ideelle formål, yter tjenester som ikke er vesentlige for allmennheten, for eksempel tjenester som ikke ytes direkte på oppdrag fra statlige, regionale eller lokale myndigheter, eller tjenester som ikke spesifikt oppfyller behovene til personer med nedsatt funksjonsevne, og kan omfattes av dette direktivs virkeområde. For å unngå å legge en uforholdsmessig stor byrde på slike ikke-statlige organisasjoner bør dette direktiv ikke få anvendelse på dem.
- 26) Dokumentformater bør forstås som dokumenter som ikke primært er beregnet på bruk på internett, og som inngår i nettsider, for eksempel Adobe Portable Document Format (PDF), Microsoft Office-dokumenter eller tilsvarende dokumenter basert på åpen kildekode.
- 27) Direktesendte tidsbaserte medier som forblir på internett eller publiseres på nytt etter direktesendingen, bør uten unødig forsinkelse fra datoen da de ble sendt for første gang eller publisert på nytt, anses som forhåndsinnspilte tidsbaserte medier, og forsinkelsen bør ikke overskride den tiden som er strengt nødvendig for å gjøre tidsbaserte medier tilgjengelige, idet vesentlig informasjon som berører allmennhetens helse, velferd og sikkerhet prioriteres. Det nødvendige tidsrommet bør i prinsippet være på høyst 14 dager. I begrunnede tilfeller, for eksempel når det er umulig å innhente de relevante tjenestene i tide, kan dette tidsrommet unntaksvis forlenges til den korteste tiden som er nødvendig for å gjøre innholdet tilgjengelig.
- 28) Dette direktiv oppfordrer offentlige organer til å gjøre alt innhold tilgjengelig, men det er ikke ment å begrense innholdet som offentlige organer legger ut på sine nettsteder eller i sine mobilapplikasjoner, til bare tilgjengelig innhold. Når ikke-tilgjengelig innhold legges til, bør offentlige organer, i den grad det er mulig, legge til tilgjengelige alternativer på sine nettsteder eller i sine mobilapplikasjoner.
- 29) Når kart er beregnet på navigasjon og ikke som en geografisk beskrivelse, kan tilgjengelighet være nødvendig for å hjelpe personer som ikke kan bruke visuell informasjon eller komplekse navigasjonsfunksjoner etter hensikten, til for eksempel å finne lokaler eller områder der tjenester tilbys. Det bør derfor tilbys et tilgjengelig alternativ, for eksempel postadresser og nærliggende holdeplasser for kollektivtrafikk eller steds- eller områdenavn, som ofte allerede er tilgjengelige for det offentlig organet i en form som er enkel og leselig for de fleste brukere.
- 30) Integrert innhold, for eksempel integrerte bilder eller integrert video, bør omfattes av dette direktiv. Noen ganger opprettes det imidlertid nettsteder og mobilapplikasjoner der tilleggsinnhold kan innarbeides senere, for eksempel et e-postprogram, en blogg, en artikkel der brukere kan legge inn kommentarer, eller applikasjoner som støtter innhold som brukerne legger til. Andre eksempler kan være en side, for eksempel en portal eller nyhetsside, som består av innhold fra flere bidragsytere, eller nettsteder der innhold fra andre kilder for eksempel dynamiske annonser, løpende settes inn automatisk. Slikt innhold fra tredjeparter, forutsatt at det verken er finansiert eller utarbeidet eller kontrolleres av det berørte offentlige organet, bør utelukkes fra dette direktivs virkeområde. Slikt innhold bør i prinsippet ikke benyttes dersom det hindrer eller reduserer funksjonalitet til den offentlige tjenesten som tilbys av nettstedet eller mobilapplikasjonen. Dersom formålet med innholdet på offentlige organers nettsteder eller mobilapplikasjoner er å holde samråd eller legge til rette for drøftinger i fora, kan ikke dette innholdet anses som innhold fra tredjeparter, og bør derfor være tilgjengelig, bortsett fra innhold som brukere legger til, og som ikke kontrolleres av det berørte offentlige organet.
- 31) Enkelte tilgjengelighetskrav til nettsteder eller mobilapplikasjoner bør fortsatt overholdes med hensyn til metadata knyttet til reproduksjon av gjenstander fra kulturhistoriske samlinger.

- 32) Dette direktiv bør ikke pålegge medlemsstatene å gjøre innholdet fra arkiverte nettsteder eller mobilapplikasjoner om til tilgjengelig innhold dersom det ikke lenger oppdateres eller redigeres, eller dersom det ikke er nødvendig for å gjennomføre administrative prosesser. For dette direktivs formål bør rent teknisk vedlikehold ikke anses som oppdatering eller redigering av et nettsted eller en mobilapplikasjon.
- 33) Viktige nettbaserte administrative funksjoner knyttet til skole og barnehage bør gjøres tilgjengelige. Dersom dette viktige innholdet formidles på en tilgjengelig måte via et annet nettsted, bør det ikke være nødvendig å gjøre det samme innholdet tilgjengelig også på nettstedet til den berørte institusjonen.
- 34) Medlemsstatene bør kunne utvide anvendelsen av dette direktiv til andre typer nettsteder og mobilapplikasjoner, særlig nettsteder og mobilapplikasjoner på intranett eller ekstranett som ikke omfattes av dette direktiv, og som er utformet for og brukes av et begrenset antall personer på en arbeidsplass eller innenfor utdanning, og for å opprettholde eller innføre tiltak i samsvar med unionsretten som går lenger enn minstekravene til nettsteders og mobilapplikasjoners tilgjengelighet. Medlemsstatene bør også oppmuntres til å utvide anvendelsen av dette direktiv til private foretak som tilbyr ressurser og tjenester som er åpne for eller stilles til rådighet for allmennheten, herunder innenfor helsetjenester, barnepass, sosial integrasjon og sosial trygghet samt i transportsektoren og på områdene elektrisitet, gass, varme, vann, elektronisk kommunikasjon og posttjenester, med særlig oppmerksomhet rettet mot tjenestene nevnt i artikkel 8–13 i direktiv 2014/25/EU.
- 35) Selv om dette direktiv ikke får anvendelse på nettsidene og mobilapplikasjonene til Unionens institusjoner, bør disse institusjonene oppmuntres til å oppfylle tilgjengelighetskravene fastsatt i dette direktiv.
- 36) Tilgjengelighetskravene fastsatt i dette direktiv er ment å være teknologinøytrale. De beskriver hva som må til for at brukeren skal kunne oppfatte, bruke, tolke og forstå en nettside, en mobilapplikasjon og tilhørende innhold. De fastsetter ikke hvilken teknologi som bør velges for et bestemt nettsted, bestemte nettbaserte opplysninger eller en bestemt mobilapplikasjon. De er derfor ikke til hinder for innovasjon.
- 37) De fire prinsippene for tilgjengelighet er oppfattbarhet, dvs. at informasjon og brukergrensesnittkomponenter skal kunne presenteres slik at brukerne kan oppfatte dem, betjenbarhet, dvs. at brukergrensesnittkomponenter og navigasjon skal kunne betjenes, forståelighet, dvs. at informasjon og betjening av brukergrensesnittet skal være forståelig, og robusthet, dvs. at innholdet skal være robust nok til å kunne tolkes på en pålitelig måte av en lang rekke forskjellige brukeragenter, herunder kompenserende teknologier. Disse prinsippene om tilgjengelighet omsettes til prøvbare suksesskriterier, for eksempel dem som danner grunnlaget for den europeiske standarden EN 301 549 V1.1.2 «Tilgjengelighetskrav som er relevante for offentlig anskaffelse av IKT-produkter og -tjenester i Europa» (2015-04) (heretter kalt «europeisk standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04)»), ved hjelp av harmoniserte standarder og en felles metode for å kontrollere om innhold på nettsteder og i mobilapplikasjoner er i samsvar med disse prinsippene. Den europeiske standarden ble vedtatt på grunnlag av mandat M/376 gitt av Kommisjonen til de europeiske standardiseringsorganisasjonene. I påvente av at henvisningene til de harmoniserte standardene, eller deler av disse, offentliggjøres i *Den europeiske unions tidende*, bør de relevante punktene i europeisk standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) anses som minsteforutsetningen for å omsette disse prinsippene i praksis.
- 38) Dersom tilgjengelighetskravene fastsatt i dette direktiv ikke får anvendelse, vil kravene om «rimelige tilpasninger» i samsvar med rådsdirektiv 2000/78/EF⁽⁸⁾, FN-konvensjonen og annet relevant regelverk fortsatt gjelde, og slike tilpasninger bør gjøres ved behov, særlig på arbeidsplassen og innenfor utdanning.
- 39) Offentlige organer bør anvende tilgjengelighetskravene fastsatt i dette direktiv i den utstrekning de ikke medfører en uforholdsmessig stor byrde for dem. Dette betyr at det kan være tilfeller, som skal begrunnes, der det ikke er praktisk mulig for et offentlig organ å gjøre bestemt innhold fullt tilgjengelig. Det offentlige organet bør imidlertid fortsatt gjøre dette innholdet så tilgjengelig som mulig og gjøre annet innhold fullt tilgjengelig. Unntak fra overholdelse av tilgjengelighetskravene på grunn av den uforholdsmessig store byrden de medfører, bør ikke gå lenger enn det som er strengt nødvendig for å begrense denne byrden med hensyn til det berørte innholdet i hvert enkelt tilfelle. Tiltak som vil medføre en uforholdsmessig stor byrde, bør forstås som tiltak som vil påføre et offentlig organ en for stor organisatorisk eller finansiell byrde, eller som vil true organets evne til enten å oppfylle sitt formål eller å offentliggjøre informasjon som er nødvendig eller relevant for organets oppgaver og tjenester, idet det tas hensyn til sannsynlige fordeler eller ulemper for borgerne, særlig personer med nedsatt funksjonsevne. Bare rettmessige grunner bør tas i betraktning ved en vurdering av i hvilken grad tilgjengelighetskravene ikke kan oppfylles fordi de ville medføre

⁽⁸⁾ Rådsdirektiv 2000/78/EF av 27. november 2000 om fastsettelse av en generell ramme for likebehandling ved ansettelse og i arbeidsforhold (EFT L 303 av 2.12.2000, s. 16).

en uforholdsmessig byrde. Manglende prioritering, tid eller kunnskap bør ikke anses som berettigede grunner. Det bør heller ikke være noen rettmessige grunner til ikke å anskaffe eller utvikle programvaresystemer for å administrere innhold på nettstedet og mobilapplikasjoner på en tilgjengelig måte, ettersom det finnes tilstrekkelige og anbefalte teknikker for å få disse systemene til å oppfylle tilgjengelighetskravene fastsatt i dette direktiv.

- 40) Samvirkingsevne med hensyn til tilgjengelighet bør sikre at innholdet er mest mulig kompatibelt med nåværende og framtidige brukeragenter og kompenserende teknologier. Nærmere bestemt bør innholdet på nettsteder og i mobilapplikasjoner gi brukeragenter tilgang til en felles intern koding av naturlig språk, strukturer, forbindelser og sekvenser, samt data om eventuelle integrerte brukergrensesnittkomponenter. Samvirkingsevne er dermed gunstig for brukerne ved at de ved hjelp av sine brukeragenter kan få tilgang til nettsteder og mobilapplikasjoner overalt, og de vil også kunne nyte godt av et større utvalg og lavere priser i hele Unionen. Leverandører og kjøpere av produkter og tjenester knyttet til nettsteders og mobilapplikasjoners tilgjengelighet vil også dra nytte av samvirkingsevne.
- 41) Dette direktiv fastsetter tilgjengelighetskrav for offentlige organers nettsteder og mobilapplikasjoner. For å legge til rette for at slike nettsteder og mobilapplikasjoner kan oppfylle disse kravene, er det nødvendig å fastsette en formodning om samsvar for berørte nettsteder og mobilapplikasjoner som overholder harmoniserte standarder, eller deler av disse, som er utarbeidet og offentliggjort i *Den europeiske unions tidende* i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1025/2012⁽⁹⁾, og som har som formål å angi detaljerte spesifikasjoner for disse kravene. I henhold til nevnte forordning bør medlemsstatene og Europaparlamentet kunne gjøre innsigelse mot en harmonisert standard som etter deres oppfatning ikke fullt ut oppfyller tilgjengelighetskravene fastsatt i dette direktiv.
- 42) De europeiske standardiseringsorganisasjonene har vedtatt europeisk standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04), som angir de funksjonelle tilgjengelighetskravene for IKT-produkter og tjenester, herunder nettinhold, som kan brukes ved offentlig innkjøp eller for å støtte annen politikk og annet regelverk. Formodningen om samsvar med tilgjengelighetskravene fastsatt i dette direktiv bør bygge på punkt 9, 10 og 11 i europeisk standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04). Tekniske spesifikasjoner vedtatt på grunnlag av dette direktiv bør ytterligere spesifisere europeisk standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) med hensyn til mobilapplikasjoner.
- 43) De tekniske spesifikasjonene og standardene som utarbeides i forbindelse med tilgjengelighetskravene fastsatt i dette direktiv, bør dessuten ta hensyn til de konseptuelle og tekniske særtrekkene ved mobile enheter.
- 44) Offentlige organer bør avgi en tilgjengelighetserklæring om hvorvidt nettstedene og mobilapplikasjonene deres oppfyller tilgjengelighetskravene fastsatt ved dette direktiv. Der det er relevant, bør tilgjengelighetserklæringen omfatte hvilke tilgjengelige alternativer som finnes.
- 45) Mobilapplikasjoner kan skaffes fra flere ulike kilder, blant annet private applikasjonsbutikker. Når offentlige organers mobilapplikasjoner lastes ned fra tredjepartskilder, bør det gis tilgjengelighetsinformasjon sammen med den beskrivelsen av mobilapplikasjonen som brukerne får se før de laster den ned. Dette innebærer ikke et krav om at store plattformtilbydere må endre sine distribusjonsordninger for applikasjoner, men pålegger i stedet offentlige organer å sørge for at tilgjengelighetserklæringen blir vist ved hjelp av eksisterende eller framtidig teknologi.
- 46) Det bør innføres en tilbakemeldingsfunksjon, slik at hvem som helst kan underrette det berørte offentlige organet dersom nettstedet eller mobilapplikasjonen ikke oppfyller tilgjengelighetskravene fastsatt i dette direktiv, og anmode om informasjon som er utelatt. Slike anmodninger om informasjon kan gjelde innhold som er utelukket fra dette direktivs virkeområde, eller som på annen måte er unntatt fra plikten til å oppfylle tilgjengelighetskravene fastsatt i dette direktiv, for eksempel dokumentformater, forhåndsinnspilte tidsbaserte medier eller innholdet på arkiverte nettsteder. Ved å bruke tilbakemeldingsfunksjonen som er knyttet til en håndhevsprosedyre, bør det være mulig for brukere av offentlige organers nettsteder eller mobilapplikasjoner å anmode om den nødvendige informasjonen, herunder tjenester og dokumenter. Når en rimelig og berettiget anmodning besvares, bør vedkommende offentlige organ framlegge informasjonen på en tilfredsstillende og hensiktsmessig måte innen rimelig tid.

⁽⁹⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1025/2012 av 25. oktober 2012 om europeisk standardisering og om endring av rådsdirektiv 89/686/EØF og 93/15/EØF samt europaparlaments- og rådsdirektiv 94/9/EF, 94/25/EF, 95/16/EF, 97/23/EF, 98/34/EF, 2004/22/EF, 2007/23/EF, 2009/23/EF og 2009/105/EF og om oppheving av rådsvedtak 87/95/EØF og europaparlaments- og rådsbeslutning nr. 1673/2006/EF (EUT L 316 av 14.11.2012, s. 12).

- 47) Medlemsstatene bør treffe nødvendige tiltak for å øke bevisstheten om og fremme opplæringsprogrammer knyttet til nettsteders og mobilapplikasjoners tilgjengelighet for berørte parter, særlig medarbeidere med ansvar for at nettsteder eller mobilapplikasjoner er tilgjengelige. Berørte parter bør rådspørres eller medvirke ved utarbeidingen av innholdet i opplæringen og bevisstgjøringstiltakene knyttet til tilgjengelighet.
- 48) Det er viktig at medlemsstatene, i nært samarbeid med Kommisjonen, fremmer bruk av publiseringsverktøyer som kan sikre bedre gjennomføring av tilgjengelighetskravene fastsatt i dette direktiv. Slik fremming kan være passiv, for eksempel å offentliggjøre en liste over kompatible publiseringsverktøyer uten noe krav om at disse verktøyene skal brukes, eller aktiv, for eksempel å kreve at det brukes kompatible publiseringsverktøyer eller å finansiere utvikling av slike.
- 49) For å sikre riktig gjennomføring av dette direktiv, særlig av reglene om samsvar med tilgjengelighetskravene, er det av avgjørende betydning at Kommisjonen og medlemsstatene regelmessig rådfører seg med berørte parter. Berørte parter i henhold til dette direktiv bør anses å omfatte organisasjoner som representerer interessene til personer med nedsatt funksjonsevne og eldre, partene i arbeidslivet, industrien som driver med utvikling av tilgjengelighetsprogramvare knyttet til nettsteder og mobilapplikasjoner, og sivilsamfunnet.
- 50) Overholdelsen av tilgjengelighetskravene fastsatt i dette direktiv bør kontrolleres regelmessig. En harmonisert kontrollmetode vil innebære en beskrivelse av framgangsmåten for å kontrollere, på en ensartet måte i alle medlemsstater, graden av overholdelse av tilgjengelighetskravene, innhenting av representativt utvalg og kontrollhyppigheten. Medlemsstatene bør rapportere jevnlig om resultatene av kontrollen, og minst én gang om listen over tiltak som er truffet i forbindelse med anvendelsen av dette direktiv.
- 51) Kontrollmetoden som skal fastsettes av Kommisjonen, bør være åpen, overførbar, sammenlignbar og reproducerbar. Kontrollmetoden bør være mest mulig reproducerbar, samtidig som det tas hensyn til at menneskelige faktorer, for eksempel brukertester, kan påvirke reproducerbarheten. For å forbedre sammenlignbarheten av data fra forskjellige medlemsstater bør kontrollmetoden beskrive hvordan resultatene av forskjellige tester må eller kan legges fram. For ikke å ta ressurser fra oppgaven med å gjøre innhold mer tilgjengelig bør kontrollmetoden være enkel å bruke.
- 52) For ikke å hindre innovasjon når det gjelder metoder for måling av nettsteders og mobilapplikasjoner tilgjengelighet, og så lenge det ikke er til hinder for dataenes sammenlignbarhet i hele Unionen, bør medlemsstatene kunne bruke mer avansert kontrollteknologi på grunnlag av kontrollmetoden som skal fastsettes av Kommisjonen.
- 53) For å unngå systematisk bruk av rettergang bør det fastsettes bestemmelser om retten til å innlede en passende og effektiv prosedyre for å sikre at dette direktiv overholdes. Dette berører ikke retten til effektiv klageadgang som fastsatt i artikkel 47 i paktens. Denne prosedyren bør forstås å omfatte retten til å innge klage til eventuelle eksisterende nasjonale myndigheter med kompetanse til å treffe beslutning om slike klager.
- 54) For å sikre riktig anvendelse av formodningen om samsvar med tilgjengelighetskravene fastsatt i dette direktiv bør myndigheten til å vedta rettsaker i samsvar med artikkel 290 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte delegeres til Kommisjonen når det gjelder endring av dette direktiv ved ajourføring av henvisningene til europeisk standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04). Det er særlig viktig at Kommisjonen holder hensiktsmessige samråd under sitt forberedende arbeid, herunder på ekspertnivå, og at slike samråd gjennomføres i samsvar med prinsippene fastsatt i den tverrinstitusjonelle avtalen av 13. april 2016 om bedre regelverksutforming⁽¹⁰⁾. For å sikre lik deltakelse i utarbeidingen av delegerede rettsaker skal Europaparlamentet og Rådet motta alle dokumenter samtidig som medlemsstatenes sakkyndige, og deres sakkyndige skal systematisk ha adgang til møter i Kommisjonens ekspertgrupper som deltar i utarbeiding av delegerede rettsaker.
- 55) For å sikre ensartede vilkår for gjennomføringen av de relevante bestemmelsene i dette direktiv bør Kommisjonen gis gjennomføringsmyndighet. Undersøkellesprosedyren bør brukes for å fastsette tekniske spesifikasjoner for tilgjengelighetskravene, metoden som medlemsstatene bør bruke for å kontrollere at berørte nettsteder og mobilapplikasjoner oppfyller disse kravene, og ordningene for medlemsstatenes rapportering til Kommisjonen av resultatene av kontrollen. Rådgivningsprosedyren bør brukes ved vedtakelse av gjennomføringsrettsaker som fastsetter en mal for tilgjengelighetserklæringen, som ikke har noen innvirkning på arten og omfanget av forpliktelsene som følger av dette direktiv, men som tjener til å lette anvendelsen av reglene som det fastsetter. Denne myndigheten bør utøves i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011⁽¹¹⁾.

⁽¹⁰⁾ EUT L 123 av 12.5.2016, s. 1.

⁽¹¹⁾ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 182/2011 av 16. februar 2011 om fastsettelse av allmenne regler og prinsipper for medlemsstatenes kontroll med Kommisjonens utøvelse av sin gjennomføringsmyndighet (EUT L 55 av 28.2.2011, s. 13).

- 56) Ettersom målet for dette direktiv, som er å opprette et harmonisert marked for tilgjengelighet av offentlige organers nettsted og mobilapplikasjoner, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene, fordi det krever harmonisering av ulike regler som er gjeldende i deres respektive rettsordener, men bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går dette direktiv ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå dette målet.

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

Formål og virkeområde

1. For å forbedre det indre markeds virkemåte har dette direktiv som formål å tilnærme medlemsstatenes lover og forskrifter om tilgjengelighetskravene til offentlige organers nettsteder og mobilapplikasjoner, slik at disse nettstedene og mobilapplikasjonene gjøres mer tilgjengelige for brukerne, særlig for personer med nedsatt funksjonsevne.
2. Dette direktiv fastsetter regler med krav til medlemsstatene om å sikre at offentlige organers nettsteder, uavhengig av utstyret som brukes for å få tilgang til dem, og mobilapplikasjoner oppfyller tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4.
3. Dette direktiv får ikke anvendelse på følgende nettsteder og mobilapplikasjoner:
 - a) Nettsteder og mobilapplikasjoner som tilhører allmennkringkastere og deres datterforetak, eller andre organer og deres datterforetak som utfører en allmennkringkastingsoppgave.
 - b) Nettsteder og mobilapplikasjoner som tilhører ikke-statlige organisasjoner som ikke yter tjenester som er vesentlige for allmennheten, eller tjenester som spesifikt oppfyller behovene til eller er ment for personer med nedsatt funksjonsevne.
4. Dette direktiv får ikke anvendelse på følgende innhold på nettsteder og mobilapplikasjoner:
 - a) Dokumentformater som er publisert før 23. september 2018, med mindre slikt innhold er nødvendig for aktive administrative prosesser knyttet til oppgavene som utføres av det berørte offentlige organet.
 - b) Forhåndsinnspilte tidsbaserte medier som er publisert før 23. september 2020.
 - c) Direktesendte tidsbaserte medier.
 - d) Nettbaserte kart og karttjenester, så lenge grunnleggende informasjon gis på en tilgjengelig elektronisk måte for kart beregnet på navigasjon.
 - e) Innhold fra tredjeparter som verken er finansiert eller utarbeidet eller kontrolleres av det berørte offentlige organet.
 - f) Reproduksjoner av gjenstander fra kulturhistoriske samlinger som ikke kan gjøres fullt tilgjengelige på grunn av enten
 - i) uforenlighet mellom tilgjengelighetskravene og enten konserveringen av den berørte gjenstanden eller reproduksjonens autenticitet (f.eks. kontrast), eller
 - ii) mangel på automatiserte og kostnadseffektive løsninger som enkelt kunne trekke ut teksten fra manuskripter eller andre gjenstander fra kulturhistoriske samlinger og omforme den til innhold som er forenlig med tilgjengelighetskravene.
 - g) Innhold på ekstrasnett og intranett, det vil si nettsteder som er tilgjengelige bare for en begrenset gruppe mennesker og ikke allmennheten som sådan, og som er publisert før 23. september 2019, inntil slike nettsteder gjennomgår en vesentlig endring.
 - h) Innhold på nettsteder og i mobilapplikasjoner som kvalifiserer som arkiver, det vil si at de bare har innhold som verken er nødvendig for aktive administrative prosesser eller er oppdatert eller redigert etter 23. september 2019.
5. Medlemsstatene kan unnta fra anvendelsen av dette direktiv nettsteder og mobilapplikasjoner som tilhører skoler eller barnehager, bortsett fra innhold knyttet til viktige nettbaserte administrative funksjoner.

Artikkel 2

Minsteharmonisering

Medlemsstatene kan opprettholde eller innføre tiltak i samsvar med unionsretten som går lenger enn minstekravene til nettsteders og mobilapplikasjoners tilgjengelighet fastsatt ved dette direktiv.

Artikkel 3

Definisjoner

I dette direktiv menes med

- 1) «offentlig organ» staten, regionale eller lokale myndigheter, offentligrettslige organer som definert i artikkel 2 nr. 1 punkt 4 i direktiv 2014/24/EU eller sammenslutninger dannet av én eller flere slike myndigheter eller ett eller flere slike offentligrettslige organer, dersom disse sammenslutningene er opprettet for det bestemte formål å imøtekomme allmennhetens behov, men ikke behov av industriell eller forretningsmessig art,
- 2) «mobilapplikasjon» brukerprogramvare utformet og utviklet av eller på vegne av offentlige organer for bruk av allmennheten via mobile enheter som smarttelefoner og nettbrett. Det omfatter ikke programvaren som styrer disse enhetene (mobile operativsystemer) eller maskinvaren,
- 3) «standard» en standard som definert i artikkel 2 nr. 1 i forordning (EU) nr. 1025/2012,
- 4) «europisk standard» en europeisk standard som definert i artikkel 2 nr. 1 bokstav b) i forordning (EU) nr. 1025/2012,
- 5) «harmonisert standard» en harmonisert standard som definert i artikkel 2 nr. 1 bokstav c) i forordning (EU) nr. 1025/2012,
- 6) «tidsbaserte medier» medier av følgende typer: bare lyd, bare video, lyd og video, lyd og/eller video kombinert med interaksjon,
- 7) «gjenstander fra kulturhistoriske samlinger» varer i privat eller offentlig eie av historisk, kunstnerisk, arkeologisk, estetisk, vitenskapelig eller teknisk interesse som inngår i samlinger som forvaltes av kulturinstitusjoner som biblioteker, arkiver og museer,
- 8) «måledata» de kvantifiserte resultatene av kontrollen som utføres for å verifisere at offentlige organers nettsteder og mobilapplikasjoner oppfyller tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4. De omfatter både kvantitative opplysninger om utvalget av nettsteder og mobilapplikasjoner som er testet (antall nettsteder og applikasjoner, eventuelt med antall besøkende eller brukere osv.) og kvantitative opplysninger om graden av tilgjengelighet.

Artikkel 4

Tilgjengelighetskrav for nettsteder og mobilapplikasjoner

Medlemsstatene skal sikre at offentlige organer treffer nødvendige tiltak for å gjøre sine nettsteder og mobilapplikasjoner mer tilgjengelige ved å gjøre dem oppfattbare, betjenbare, forståelige og robuste.

Artikkel 5

Uforholdsmessig stor byrde

1. Medlemsstatene skal sikre at offentlige organer anvender tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4, forutsatt at kravene ikke medfører en uforholdsmessig stor byrde for offentlige organer ved anvendelsen av nevnte artikkel.
2. For å vurdere i hvilken grad overholdelse av tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4 medfører en uforholdsmessig stor byrde, skal medlemsstatene sikre at det berørte offentlige organet tar hensyn til relevante omstendigheter, herunder
 - a) det berørte offentlig organets størrelse, ressurser og art og

- b) anslått kostnad og nytte for det berørte offentlige organet i forhold til anslått nytte for personer med nedsatt funksjonsevne, idet det tas hensyn til hvor ofte og lenge det spesifikke nettstedet eller den spesifikke mobilapplikasjonen er i bruk.
3. Uten at det berører nr. 1 i denne artikkel, skal det berørte offentlige organet foreta en innledende vurdering av i hvilken grad overholdelse av tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4 medfører en uforholdsmessig stor byrde.
4. Dersom et offentlig organ benytter seg av unntaket fastsatt i nr. 1 i denne artikkel for et bestemt nettsted eller en bestemt mobilapplikasjon etter å ha foretatt en vurdering i henhold til nr. 2 i denne artikkel, skal det i tilgjengelighetserklæringen nevnt i artikkel 7 redegjøre for hvilke deler av tilgjengelighetskravene som ikke kan oppfylles, og skal eventuelt tilby tilgjengelige alternativer.

Artikkel 6

Formodning om samsvar med tilgjengelighetskravene

1. Innholdet på nettsteder og i mobilapplikasjoner som er i samsvar med harmoniserte standarder eller deler av slike som Kommisjonen har offentliggjort henvisninger til i *Den europeiske unions tidende* i samsvar med forordning (EU) nr. 1025/2012, skal formodes å oppfylle de tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4 som omfattes av disse standardene eller deler av dem.

2. Dersom ingen henvisninger til de harmoniserte standardene nevnt i nr. 1 i denne artikkel er offentliggjort, skal innholdet i mobilapplikasjoner som oppfyller de tekniske spesifikasjonene eller deler av disse, formodes å oppfylle de tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4 som omfattes av disse tekniske spesifikasjonene eller deler av dem.

Kommisjonen skal vedta gjennomføringsrettsakter som fastsetter de tekniske spesifikasjonene nevnt i første ledd i dette nummer. Disse tekniske spesifikasjonene skal oppfylle tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4 og skal sikre et tilgjengelighetsnivå som minst tilsvare det som sikres ved europeisk standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04).

Gjennomføringsrettsaktene nevnt i annet ledd i dette nummer skal vedtas etter undersøkelsesprosedyren nevnt i artikkel 11 nr. 3. Dersom ingen henvisninger til de harmoniserte standardene nevnt i nr. 1 i denne artikkel er offentliggjort, skal den første slike gjennomføringsrettsakten vedtas innen 23. desember 2018.

3. Dersom ingen henvisninger til de harmoniserte standardene nevnt i nr. 1 i denne artikkel er offentliggjort, skal innholdet på nettsteder som oppfyller de relevante kravene i europeisk standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) eller deler av disse, formodes å oppfylle de tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4 som omfattes av disse relevante kravene eller deler av dem.

Dersom ingen henvisninger til de harmoniserte standardene nevnt i nr. 1 i denne artikkel er offentliggjort, og dersom de tekniske spesifikasjonene nevnt i nr. 2 i denne artikkel mangler, skal innholdet i mobilapplikasjoner som oppfyller de relevante kravene i europeisk standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04) eller deler av disse, formodes å oppfylle de tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4 som omfattes av disse relevante kravene eller deler av dem.

4. Kommisjonen gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 10 for å endre nr. 3 i denne artikkel ved å ajourføre henvisningen til europeisk standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04), slik at det henvises til en nyere versjon av denne standarden eller til en europeisk standard som erstatter den, dersom denne versjonen eller standarden oppfyller tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4 og sikrer en grad av tilgjengelighet som minst tilsvare det som sikres av europeisk standard EN 301 549 V1.1.2 (2015-04).

Artikkel 7

Ytterligere tiltak

1. Medlemsstatene skal sikre at offentlige organer framlegger og regelmessig ajourfører en detaljert, omfattende og tydelig tilgjengelighetserklæring om hvorvidt deres nettsteder og mobilapplikasjoner oppfyller bestemmelsene i dette direktiv.

For nettsteder skal tilgjengelighetserklæringen framlegges i et tilgjengelig format i samsvar med malen nevnt i nr. 2 og publiseres på det relevante nettstedet.

For mobilapplikasjoner skal tilgjengelighetserklæringen framlegges i et tilgjengelig format i samsvar med malen nevnt i nr. 2 og være

tilgjengelig på nettstedet til det offentlige organet som utviklet den berørte mobilapplikasjonen, eller sammen med annen informasjon som er tilgjengelig ved nedlasting av applikasjonen.

Erklæringen skal omfatte følgende:

- a) En redegjørelse om de delene av innholdet som ikke er tilgjengelige, begrunnelsen for den manglende tilgjengeligheten og eventuelle tilgjengelige alternativer som finnes.
- b) En beskrivelse av og en lenke til en tilbakemeldingsfunksjon som gjør at hvem som helst kan underrette det berørte offentlige organet dersom nettstedet eller mobilapplikasjonen ikke oppfyller tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4, og kan anmode om informasjonen som er utelatt i henhold til artikkel 1 nr. 4 og artikkel 5.
- c) En lenke til håndhevsprosedyren fastsatt i artikkel 9 som kan bli benyttet i tilfelle utilfredsstillende svar på meldingen eller anmodningen.

Medlemsstatene skal sikre at offentlige organer gir et tilfredsstillende svar på meldingen eller anmodningen innen en rimelig frist.

2. Kommisjonen skal vedta gjennomføringsrettsakter som fastsetter en mal for tilgjengelighetserklæringen. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter rådgivningsprosedyren nevnt i artikkel 11 nr. 2. Innen 23. desember 2018 skal Kommisjonen vedta den første slike gjennomføringsrettsakten.

3. Medlemsstatene skal treffe tiltak for å lette anvendelsen av tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4 på andre typer nettsteder eller mobilapplikasjoner enn dem som er nevnt i artikkel 1 nr. 2, og særlig på nettsteder eller mobilapplikasjoner som omfattes av gjeldende nasjonal lovgivning om tilgjengelighet.

4. Medlemsstatene skal fremme og tilrettelegge for opplæringsprogrammer for berørte parter og personale hos offentlige organer om tilgjengeligheten av nettsteder og mobilapplikasjoner, for å lære dem å opprette, administrere og oppdatere tilgjengelig innhold på nettsteder og i mobilapplikasjoner.

5. Medlemsstatene skal treffe nødvendige tiltak for å øke bevisstheten om tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4 og deres nytte for brukere og eiere av nettsteder og mobilapplikasjoner, og om muligheten til å gi tilbakemelding dersom kravene i dette direktiv ikke oppfylles, som fastsatt i denne artikkel.

6. I forbindelse med kontrollen og rapporteringen nevnt i artikkel 8 skal Kommisjonen tilrettelegge for samarbeid mellom medlemsstatene på unionsplan, og mellom medlemsstatene og berørte parter, for å utveksle beste praksis og gjennomgå kontrollmetoden nevnt i artikkel 8 nr. 2, markedsutviklingen og den teknologiske utviklingen samt framskrittene innenfor nettsteders og mobilapplikasjoners tilgjengelighet.

Artikkel 8

Kontroll og rapportering

1. Medlemsstatene skal på grunnlag av kontrollmetoden nevnt i nr. 2 i denne artikkel jevnlig kontrollere at offentlige organers nettsteder og mobilapplikasjoner oppfyller tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4.

2. Kommisjonen skal vedta gjennomføringsrettsakter som fastsetter en metode for å kontrollere at nettsteder og mobilapplikasjoner oppfyller tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4. Denne metoden skal være åpen, overførbar, sammenlignbar, reproducerbar og enkel å bruke. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter undersøkelsesprosedyren nevnt i artikkel 11 nr. 3. Innen 23. desember 2018 skal Kommisjonen vedta den første slike gjennomføringsrettsakten.

3. Kontrollmetoden nevnt i nr. 2 kan ta hensyn til analyser fra sakkyndige og skal

- a) omfatte kontrollhyppighet samt utvelging av nettsteder og mobilapplikasjoner som skal kontrolleres,
- b) for nettsteder omfatte utvelging av nettsider og av innhold på disse sidene,
- c) for mobilapplikasjoner omfatte innholdet som skal testes, idet det tas hensyn til tidspunktet for den opprinnelige lanseringen av applikasjonen og til etterfølgende funksjonalitetsoppdateringer,
- d) omfatte en beskrivelse av hva som utgjør tilstrekkelig dokumentasjon av overholdelse eller manglende overholdelse av

tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4, eventuelt med direkte henvisning til de relevante beskrivelsene i den harmoniserte standarden eller, dersom en slik ikke finnes, i de tekniske spesifikasjonene nevnt i artikkel 6 nr. 2 eller den europeiske standarden nevnt i artikkel 6 nr. 3,

- e) i tilfelle det påvises mangler, omfatte en ordning for framlegging av data og informasjon om overholdelse av tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4 i et format som kan brukes av offentlige organer for å utbedre disse manglene, og
- f) omfatte hensiktsmessige ordninger, herunder ved behov eksempler og retningslinjer, for automatiske og manuelle tester og anvendelighetstester, i kombinasjon med utvalgsparametrene, på en måte som er forenlig med kontroll- og rapporteringshyppigheten.

4. Innen 23. desember 2021 og deretter hvert tredje år skal medlemsstatene oversende Kommisjonen en rapport om resultatet av kontrollen, herunder måledataene. Denne rapporten skal utarbeides på grunnlag av rapporteringsordningene omhandlet i nr. 6 i denne artikkel. Rapporten skal også omfatte informasjon om bruk av håndhevingsprosedyren fastsatt i artikkel 9.

5. I forbindelse med tiltakene vedtatt i henhold til artikkel 7 skal den første rapporten også omfatte

- a) en beskrivelse av ordningene som er innført av medlemsstatene for å rådføre seg med berørte parter om nettsteders og mobilapplikasjoners tilgjengelighet,
- b) prosedyrer for å offentliggjøre endringer i tilgjengelighetspolitikken for nettsteder og mobilapplikasjoner,
- c) erfaringer og resultater fra gjennomføringen av reglene om overholdelse av tilgjengelighetskravene fastsatt i artikkel 4 og
- d) informasjon om opplæring og bevisstgjøringstiltak.

Dersom det er gjort betydelige endringer med tanke på punktene nevnt i første ledd, skal etterfølgende rapporter fra medlemsstatene inneholde informasjon om disse endringene.

6. Innholdet i alle rapportene, som ikke behøver å omfatte en liste over nettsteder, mobilapplikasjoner eller offentlige organer som er undersøkt, skal offentliggjøres i et tilgjengelig format. Kommisjonen skal vedta gjennomføringsrettsakter om fastsettelse av ordninger for medlemsstatenes rapportering til Kommisjonen. Disse gjennomføringsrettsaktene skal vedtas etter undersøkelsesprosedyren nevnt i artikkel 11 nr.3. Innen 23. desember 2018 skal Kommisjonen vedta den første slike gjennomføringsrettsakten.

7. Innen 23. september 2018 skal medlemsstatene underrette Kommisjonen om hvilket organ som er utpekt til å utføre kontroll- og rapporteringsoppgavene.

Artikkel 9

Håndhevingsprosedyre

1. Medlemsstatene skal sørge for at det finnes en egnet og effektiv håndhevingsprosedyre for å sikre at dette direktiv overholdes med hensyn til kravene fastsatt i artikkel 4 og 5 og artikkel 7 nr. 1. Særlig skal medlemsstatene sikre at det er innført en håndhevingsprosedyre, for eksempel mulighet til å kontakte et ombud, for å sikre effektiv behandling av meldinger eller anmodninger som er mottatt som fastsatt i artikkel 7 nr. 1 bokstav b), og for å gjennomgå vurderingen nevnt i artikkel 5.

2. Medlemsstatene skal innen 23. september 2018 underrette Kommisjonen om hvilket organ som er ansvarlig for håndhevingen av dette direktiv.

Artikkel 10

Utøvelse av delegert myndighet

1. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter gis Kommisjonen med forbehold for vilkårene fastsatt i denne artikkel.

2. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter nevnt i artikkel 6 nr. 4 gis Kommisjonen på ubestemt tid fra 23. juni 2017.
3. Den delegerte myndigheten nevnt i artikkel 6 nr. 4 kan når som helst tilbakekalles av Europaparlamentet eller Rådet. En beslutning om tilbakekalling innebærer at den delegerte myndigheten som angis i beslutningen, opphører å gjelde. Beslutningen får anvendelse dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*, eller på et senere tidspunkt angitt i beslutningen. Den berører ikke gyldigheten av delegerte rettsakter som allerede er trådt i kraft.
4. Før Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den rådføre seg med sakkyndige utpekt av hver medlemsstat i samsvar med prinsippene fastsatt i den tverrinstitusjonelle avtalen av 13. april 2016 om bedre regelverksutforming.
5. Så snart Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den underrette Europaparlamentet og Rådet samtidig om dette.
6. En delegert rettsakt vedtatt i henhold til artikkel 6 nr. 4 skal tre i kraft bare dersom verken Europaparlamentet eller Rådet har gjort innsigelse innen en frist på to måneder etter at rettsakten ble meddelt Europaparlamentet og Rådet, eller dersom både Europaparlamentet og Rådet innen utløpet av denne fristen har underrettet Kommisjonen om at de ikke vil gjøre innsigelse. På Europaparlamentets eller Rådets initiativ forlenges denne fristen med to måneder.

Artikkel 11

Komitéprosedyre

1. Kommisjonen skal bistås av en komité. Nevnte komité skal være en komité i henhold til forordning (EU) nr. 182/2011.
2. Når det vises til dette nummer, får artikkel 4 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.
3. Når det vises til dette nummer, får artikkel 5 i forordning (EU) nr. 182/2011 anvendelse.

Artikkel 12

Innarbeiding i nasjonal rett

1. Medlemsstatene skal innen 23. september 2018 sette i kraft de lovene og forskriftene som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Når disse bestemmelsene vedtas av medlemsstatene, skal de inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelsene som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.
3. Medlemsstatene skal anvende disse bestemmelsene som følger:
 - a) For offentlige organers nettsted som ikke er publisert før 23. september 2018: fra 23. september 2019.
 - b) For offentlige organers nettsteder som ikke omfattes av bokstav a): fra 23. september 2020.
 - c) For offentlige organers mobilapplikasjoner: fra 23. juni 2021.

Artikkel 13

Gjennomgåelse

Komisjonen skal innen 23. juni 2022 gjennomgå anvendelsen av dette direktiv. Denne gjennomgåelsen skal ta hensyn til medlemsstatenes rapporter om resultatet av kontrollen fastsatt i artikkel 8 og bruken av håndhevingsprosedyren fastsatt i artikkel 9. Den skal også omfatte en gjennomgåelse av teknologiske fremskritt som vil kunne lette tilgjengeligheten av enkelte typer innhold som er utelukket fra dette direktivs virkeområde. Resultatet av denne gjennomgåelsen skal offentliggjøres i et tilgjengelig format.

Artikkel 14

Ikrafttredelse

Dette direktiv trer i kraft den 20. dagen etter at det er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Artikkel 15

Adressater

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Strasbourg 26. oktober 2016.

For Europaparlamentet

M. SCHULZ

President

For Rådet

I. LESAY

Formann

UOFFISIELL OVERSETTELSE